

Citation: Yücenurşen M., Öğrencilerin Muhasebe Mesleğinde Kariyer Yapma Niyetlerinin Planlı Davranış Teorisi Perspektifinde İncelenmesi: Ampirik Bir Çalışma, BMIJ, (2020), 8(2): 1866-1891
doi: <http://dx.doi.org/10.15295/bmij.v8i2.1476>

ÖĞRENCİLERİN MUHASEBE MESLEĞİNDE KARIYER YAPMA NİYETLERİNİN PLANLI DAVRANIŞ TEORİSİ PERSPEKTİFİNDE İNCELENMESİ: AMPİRİK BİR ÇALIŞMA

Mehmet YÜCENURŞEN ¹

Received Date (Başvuru Tarihi): 15/04/2020

Accepted Date (Kabul Tarihi): 31/05/2020

Published Date (Yayın Tarihi): 25/06/2020

ÖZ

Anahtar Kelimeler:

Planlı Davranış Teorisi

Muhasebe Mesleği

Kariyer Yapma Niyeti

Bu çalışmanın amacı, Ajzen'in Planlı Davranış Teorisi çerçevesinde öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetlerini incelemektir. Çalışmada, bir devlet üniversitesinin meslek yüksekokulunda Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı, İşletme Programı, Bankacılık ve Sigortacılık Programı ve Maliye Programı'nda öğrenim gören 179 öğrencisine bir anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde, tanımlayıcı istatistikler ile yapısal eşitlik modellemesi kapsamında oluşturulan yol analizi kullanılmıştır. İleri sürülen hipotezlerin analizi sonucunda öğrencilerin tutum ve subjektif normlarının muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetlerini pozitif ve anlamlı etkilediği saptanmıştır.

JEL Kodları:

M40

M49

Keywords:

Planned Behavior Theory

Accounting Profession

Career Intention

JEL Codes:

M40

M49

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, yucenursen@hotmail.com,

<https://orcid.org/0000-0002-6327-0169>

EXTENDED ABSTRACT

AN INVESTIGATION OF STUDENTS' CAREERS IN THE ACCOUNTING PROFESSION IN THE PLANNED BEHAVIOR THEORY PERSPECTIVE: AN AMPIRIC STUDY

1. LITERATURE

1.1. RESEARCH SUBJECT

The basis of the Planned Behavior Theory (PBT) developed by Ajzen (1991) consists of the understanding that people make rational decisions by obtaining the information they need systematically. PBT emphasizes that intentions towards behavior are determined by attitude, subjective norms and perceived behavioral control. In other words, the behavior of the individual does not only occur depending on his own will; attitude, subjective norms, and perceived behavioral control factors are also effective in realizing the behavior (Ajzen & Albarracin, 2007). In this context, an individual who has a positive attitude towards performing a behavior is more likely to perform the behavior than an individual who has a negative attitude.

1.2. RESEARCH PURPOSE AND IMPORTANCE

The main purpose of this study is to determine of the effect of attitude, subjective norms and perceived behavioral control on students' intention to pursue a career in the accounting profession within the framework of the PBT model.

1.3. CONTRIBUTION of the ARTICLE to the LITERATURE

In the Turkish literature, within the framework of the Planned Behavior Theory studies on examining students' intentions to pursue a career in the accounting professions are very few and only the intention of the students to become accountants has been examined. For this reason, this study was carried out for students.

2. DESIGN AND METHOD

2.1. RESEARCH TYPE

This study is designed as a descriptive study.

2.2. RESEARCH PROBLEMS

The problem of this study; the determination of the effect of attitude, subjective norms and perceived behavioral control on students' intention to pursue a career in the accounting profession within the framework of the PBT model.

2.3. DATA COLLECTION METHOD

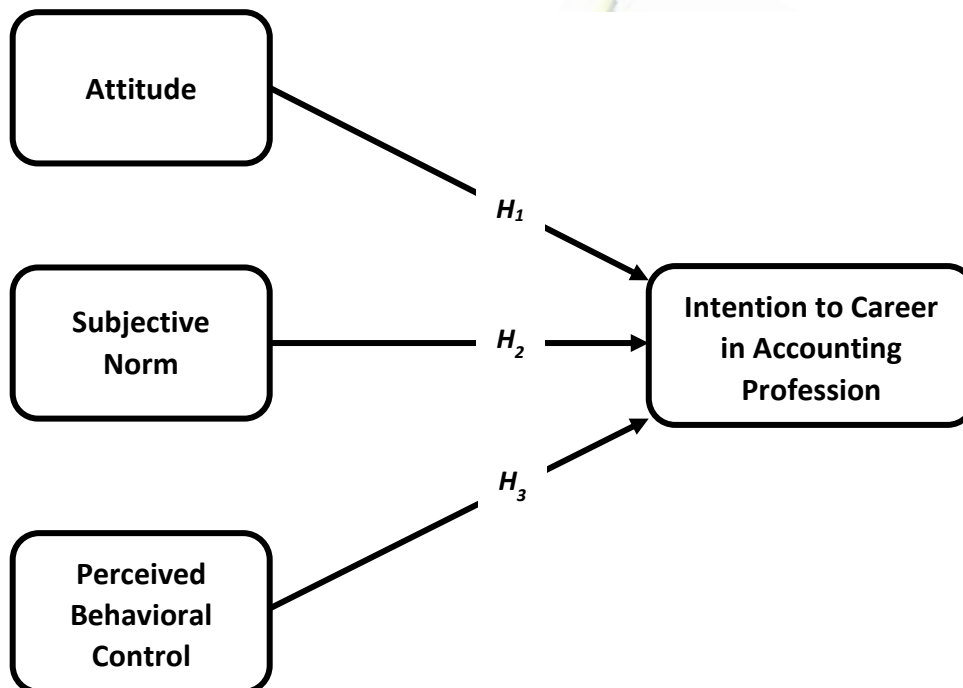
The primary data of this quantitatively designed study consisted of questionnaires applied to students and conducted using face-to-face interview method.

2.4. QUANTITATIVE / QUALITATIVE ANALYSIS

In order to test the H_1 , H_2 and H_3 hypotheses developed in the research, Confirmatory Factor Analysis was carried out to understand the relationship between each expression and the relevant hidden structure. After confirmatory factor analysis, path analysis was performed with the AMOS package program to test the hypotheses.

2.5. RESEARCH MODEL

The model of the research is presented below.

2.6. RESEARCH HYPOTHESES

The research hypotheses created within the framework of the research model are presented below.

H_1 : Students' attitudes have a significant and positive effect on their intention to pursue a career in the accounting profession.

H_2 : The subjective norms of the students have a significant and positive effect on their intention to pursue a career in the accounting profession.

H_3 : Students' perceived behavioral controls have a significant and positive effect on their intention to pursue a career in accounting profession.

3. FINDINGS AND DISCUSSION

3.1. FINDINGS as a RESULT of ANALYSIS

The first hypothesis (H_1) of the research is "Students' attitudes have a significant and positive effect on their intention to pursue a career in the accounting profession." As a result of testing the hypothesis, we can see that students' attitudes affect their intentions to have a career in accounting

professions positively (0.443) and significantly (0.045). According to these results, H₁ hypothesis is supported. In other words, wages, career opportunities, etc. intrinsic factors significantly affect students' intention to pursue a career in the accounting profession.

The second hypothesis (H₂) of the research is "The subjective norms of students have a significant and positive effect on their intentions to pursue a career in the accounting profession." As a result of testing the hypothesis, we can see that the subjective norms of the students affect their intention to pursue a career in the accounting profession positively (0.313) and significantly (0.013). According to these results, the H₂ hypothesis is supported. In other words, we can say that on the intention of the student to pursue a career in the accounting professions; family, relatives, friends and lecturers have an effect.

The third hypothesis (H₃) of the research is "Perceived behavioral controls of students have a significant and positive effect on their intention to pursue a career in the accounting profession." Hypothesis (0.385) is not supported. On the results (0.385) we can see that H₃ hypothesis is not supported.

3.2. HYPOTHESIS TEST RESULTS

According to the results of the path analysis, the proposed hypotheses for the intention of career in the accounting profession of attitude (H₁) and subjective norms (H₂) are supported. On the other hand, the hypothesis of perceived behavioral control (H₃) intended to pursue a career in accounting profession is not supported.

3.3. DISCUSSING the FINDINGS with the LITERATURE

When the findings obtained are evaluated, the results of the literature review are similar to the previous studies. As a result of the research, the relationship between attitude dimension and intention to have a career in accounting professions has been supported by previous studies (Tan & Laswad, 2006; Byrne, Willis, & Burke, 2012; Felton, Dimnik, & Northey, 1995).

Similarly, the relationship between subjective norms and intention to pursue a career in the accounting professions has been supported by previous studies (Cohen & Hanno, 1993; Mbawuni & Nimako, 2015; Samsuri, Arifin, & Hussin, 2016; Durer, Çalışkan, Akbaş, & Gündoğdu, 2009; Lowe & Simons, 1997; Law, 2010). In this context, it can be said that family members, relatives, friends and lecturers have an impact on students intentions to pursue a career in the accounting profession.

On the other hand, this study differs from similar studies in that the hypothesis (H₃) regarding the relationship between perceived behavioral control dimension and intention to pursue a career in accounting professions is not supported.

4. CONCLUSION, RECOMMENDATION AND LIMITATIONS

4.1. RESULTS of the ARTICLE

As a result of the analysis, it was concluded that the students' attitude (H₁) and subjective norms (H₂) positively and significantly affect their intention to pursue a career in the accounting profession.

4.2. SUGGESTIONS BASED on RESULTS

In the research, findings were obtained only for students of a vocational high school of a state university. In future studies, it is recommended that the students who study at other higher education institutions and who take accounting courses and professional accountants must be included in the research. A comparison of graduates / employees would be good.

4.3. LIMITATIONS of the ARTICLE

The most important limitation of this research is that the sample of the research consists on only vocational high school students of a public university.

1. GİRİŞ

Yükseköğretim kurumlarından mezun olan öğrencilerin, mesleki gelecekleri ve kariyer planları açısından niyet ve beklentileri farklıdır. Olası kariyerleri ve mesleklerinin zorlukları ve özellikleri konusunda genellikle iyimser (optimist) bir tavır sergilemektedirler (Perone & Vickers, 2003).

Kariyer kararları, bireyin belirli bir eğitim ya da meslek grubuna dayanan bireysel bir yeterlilik olup bireyin meslek içindeki faydalarını ve mesleki hedeflerini belirlemeyi içeren stratejiyi tutarlı bir şekilde hazırlama becerisi olarak tanımlanabilir (Taylor & Betz, 1983; Harren, 1979). Bu bağlamda, kariyer kararı vermek sadece belirli bir meslek seçmek ile sınırlı değildir, aynı zamanda bireyin planlarını uygulama isteği ve yeteneğini de kapsar. Bireyin kariyer kararı verme sürecinde; iş memnuniyeti, mesleki itibar, yetenek, aile, arkadaşlar, karakter, tutum, subjektif normlar vb. faktörler de etkili olmaktadır.

Öğrencilerin muhasebe alanında kariyer yapabilecekleri; Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM), denetçi (bağımsız denetçi, işletmelerde iç denetçi), firmaların muhasebe personeli, öğretmen, akademisyen, vergi müfettişi vb. çok çeşitli meslek dalı bulunmaktadır. Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında devlet ve vakıf olarak toplam 207 üniversite bulunması nedeniyle söz konusu bu meslek dallarında kariyer yapabilecek mezun sayısı oldukça fazladır. Dolayısıyla muhasebe alanında kariyer planlaması yapan öğrencilerin ekonomik koşullar dikkate alındığında büyük bir rekabet ile karşı karşıya kalacakları söylenebilir.

Türkçe literatürde, öğrencilerin Planlı Davranış Teorisi çerçevesinde muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetlerini incelemeye ilişkin çalışmalar oldukça az olup yalnızca öğrencilerin SMMM olma niyetinin incelendiği görülmektedir (Küçük, 2011, 2013). Bu nedenden dolayı, öğrencilere yönelik olarak bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

Çalışmada öncelikle Planlı Davranış Teorisi (PDT) ile ilgili kavramsal çerçeve açıklanmaya çalışılmış ve yöntem kısmında ise elde edilen anket verileri üzerinden analizler yapılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen bulgular yorumlanmış ve tutum, subjektif norm ve algılanan davranışsal kontrol ile muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyeti arasındaki ilişki açıklanmaya çalışılmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Planlı Davranış Teorisi

Planlı Davranış Teorisi (PDT) (Planned Behavior Theory) bireylerin; herhangi bir eylemde bulunurken kendilerinde mevcut olan bilgiyi dikkate alacaklarını, söz konusu eylemin sonuçlarını değerlendireceklerini ve rasyonel bir şekilde davranacaklarını öne süren Ajzen ve Fishbein tarafından geliştirilmiş Nedenli Eylem Teorisi'nin (NET) (Theory of Reasoned Action - TRA) genişletilmiş halidir (Ajzen, 1991).

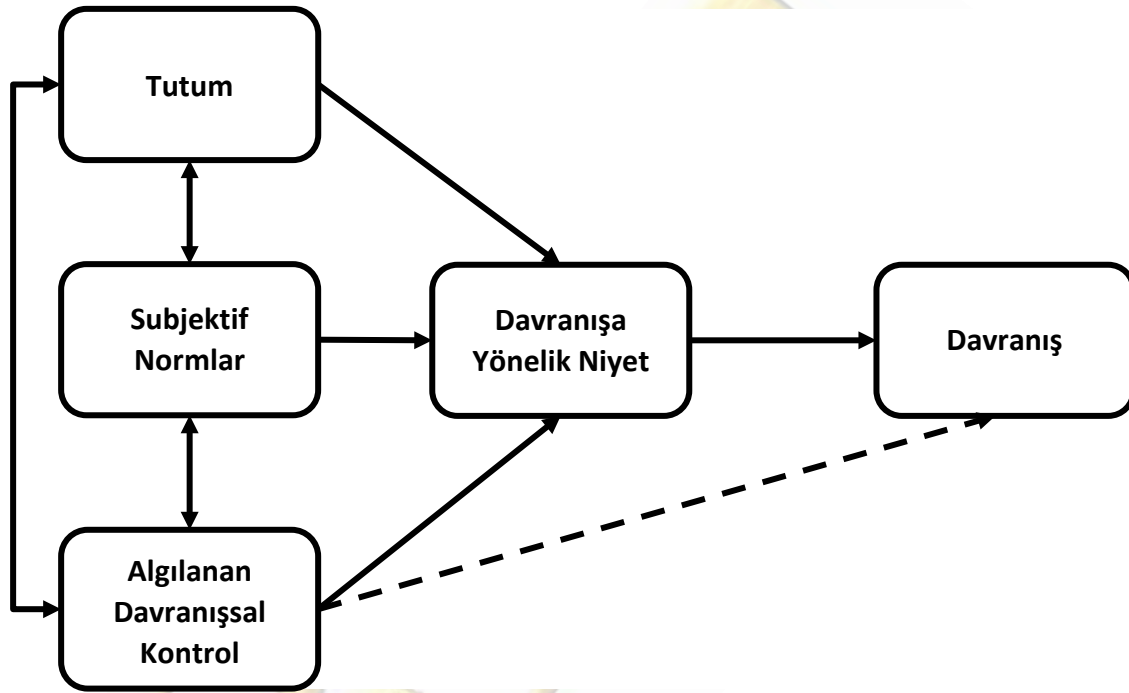
NET, bireylerin eylemlerinin niyetleri tarafından belirlendiğini öne sürmektedir. Bu nedenle, bireyin gerçekleştirdiği eylemin belirleyicisi olarak eyleme yönelik niyet görülmektedir (Fishbein & Ajzen, 2010: 22-23). Söz konusu eyleme yönelik niyet ise tutum ve subjektif normlar olmak üzere 2 fonksiyondan etkilenmektedir. Bu bağlamda NET, bir bireyin bir eylemi hayat geçirmesinin o eylemi gerçekleştirme niyetine bağlı olduğunu ve niyetin de bireyin tutum ve subjektif normların bir fonksiyonu olduğunu ifade etmektedir (Ajzen & Albarracin, 2007: 4-5).

NET, nesneye yönelik tutumlar ile değil eyleme yönelik tutumlar ile ilgilidir ve subjektif normların eyleme yönelik niyet üzerindeki etkisini açıklar. Bir örnek ile açıklamak gerekirse; NET alınan bir hediye ile ilgili değildir (tutum), anneler gününde alınan bir hediye ile ilgilidir (eyleme yönelik tutum) (Öztürk & Temizkan, 2018). Niyet ise bireyi bir eylemi hayata geçirmek için duyduğu arzu düzeyi ve göstereceği çabanın yoğunluğudur (Ajzen, 1991). NET'de yer alan tutum ve subjektif normlara 'algılanan davranışsal kontrol' eklenerek Ajzen tarafından PDT oluşturulmuştur. Algılanan davranışsal kontrol; bir davranışı gerçekleştirmenin kendi kontrolüne veya yeteneklerine bağlı olup olmadığının birey tarafından algılanan derecesidir (Fishbein & Ajzen, 2010: 64). Ajzen'e göre (1991), davranışa yönelik niyetin sabit olduğu bir durumda bir davranışı başarı ile gerçekleştirmek için gösterilen çaba ancak bireyin algılanan davranışsal kontrol algısının artması ile mümkün olabilir. Örneğin; final sınavlarına çalışmak için eşit oranda ve güçlü davranışa yönelik niyetleri olan ve söz konusu davranışı gerçekleştirmek için çaba gösteren iki öğrenciden, başaracağına olan

inanç daha yüksek olanının, yeteneği hakkında kuşkuları olan diğerine nazaran daha başarılı olması beklenir.

PDT'ne ilişkin olarak yürütülen çalışmaların sonucunda, algılanan davranışsal kontrol değişkeninin NET modeline ilave edilmesi davranışa yönelik niyetlerin dolayısıyla davranışın kestirilmesine anlamlı katkı sağladığı belirlenmiştir (Ajzen, 1991; Armitage & Conner, 1999).

Bu bağlamda Ajzen'in PDT modeli Şekil 1'de sunulmaktadır.

Şekil 1. Ajzen'in Planlı Davranış Teorisi

Kaynak: Ajzen, 1991

PDT'nin temeli kişilerin ihtiyaç duydukları bilgiyi sistematik olarak elde ederek akılcı kararlar verdiği anlayışından meydana gelmektedir. PDT, davranışa yönelik niyetlerin; tutum, subjektif normlar ve algılanan davranışsal kontrol tarafından belirlendiğini vurgulamaktadır. Başka bir ifade ile bireyin davranışları yalnızca kendi iradesine bağlı olarak gerçekleşmez; tutum, subjektif normlar ve algılanan davranışsal kontrol faktörleri de davranışın gerçekleşmesinde etkilidir. Bu bağlamda bir birey, bir davranışı gerçekleştirme konusunda pozitif bir tavır içerisinde ise olumsuz tavır içerisinde olan bir bireye göre söz konusu bu bireyin davranışı gerçekleştirme olasılığı daha yüksektir (Yılmaz & Doğan, 2016).

PDT’de gerekleŒen davranıŒ, söz konusu davranıŒa iliŒkin birey tarafından ulaŒılan sistematik bilgiler ve inanların bir fonksiyonudur. Literatür incelendiğinde, davranıŒ üzerinde etkin olabilecek faktörleri incelemek amacıyla, PDT modelinin araŒtırmacılar tarafından sıklıkla kullanılan ve kabul edilen bir teori olduğu görülmektedir.

Bu alıŒma bağlamında, PDT’de yer alan  deėiŒkenin (tutum, öznel normlar ve algılanan davranıŒsal kontrol) ğrencilerin muhasebe alanında kariyer yapma niyetleri ile doğrudan iliŒkili olduğu görülmektedir. Ayrıca PDT modeli temelinde, öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetlerinin gl ve pozitif olmasının, muhasebe mesleğinde kariyer yapma davranıŒını olumlu yönde etkileyeceği söylenebilir.

2.2. Literatür Taraması

Paolillo ve Estes (1982), muhasebecilerin kariyer seğimlerine iliŒkin faktörler ile birlikte karŒılaŒtırmak amacı ile avukat, mühendis ve doktorların kariyer seğimlerine iliŒkin faktörleri incelemiŒ ve aynı zamanda meslek grupları arasındaki farklılıkları da ortaya koymuŒtur. alıŒma sonucunda, muhasebe meslek mensuplarının kariyer seçiminde ğretim elemanı ve muhasebe alanına olan yetenek faktörlerinin etkili olduğu saptanmıŒtır.

Gul ve diğ. (1989) ve Ahmed, Alam ve Alam (1997), ğrencilerin meslek seçimini etkileyen faktörler üzerine alıŒmalar gerekleŒtirmiŒlerdir. alıŒmalar sonucunda, muhasebe ğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörler iŒ doyumunu, ücret durumu ve iŒ bulma durumu olarak belirlenmiŒtir.

Bundy ve Norris (1992) ise muhasebe ğrencilerinin meslek seçimlerinde etkili olan faktörler üzerinde bir alıŒma gerekleŒtirmiŒlerdir. alıŒma sonucunda; iŒ güvenliği, iŒin ilgin ve zorlayıcı olması ve ilerleme imkanlarının katılımcıların meslek seçimlerinde etkili olduğu sonucuna ulaŒılmıŒtır.

Cohen ve Hanno (1993), muhasebe alanında ve diğer alanlarda eğitim gören öğrenciler üzerine gerekleŒtirdikleri ve muhasebe mesleğini tercih etme nedenlerini incelemeye yönelik alıŒmalarında; öğrencilerin muhasebe mesleğini tercih etme nedenleri olarak muhasebeye olan yetenek, iŒ imkanı ve ilerleme imkanı belirtilmiŒtir.

Felton, Dimnik ve Northey (1995) ise muhasebe meslek mensuplarının kariyer seçimleri üzerinde bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Çalışma sonucuna göre, katılımcıların kariyer seçimleri üzerine etkili olan faktörler ücret durumu, ilerleme imkanı, işin zorlayıcı olması olarak belirlenmiştir.

Lowe ve Simons (1997), işletme bölümü öğrencilerinin meslek seçimlerini etkileyen faktörler üzerine bir araştırma gerçekleştirmişlerdir. Çalışma sonucuna göre muhasebe meslek seçimini ücret durumu ve kariyer olanaklarının etkilediği belirtilmiştir.

Auyeung ve Sands (1997) ise araştırmalarında farklı kültürel kökenlerden gelen muhasebe öğrencilerinin kariyer seçimini etkileyen faktörleri incelemiştir. Çalışma sonucuna göre Hong Kong ve Tayvanlı öğrencilerin kariyer seçimini aile, akraba ve öğretim elemanı etkilerken, Avustralyalı öğrencilerin kariyer seçimi muhasebe alanına olan yetenek faktöründen etkilenmektedir.

Byrne ve Willis (2005) ise ortaöğrenim öğrencilerinin muhasebeci ve muhasebe mesleğine ilişkin algılarını inceledikleri çalışmalarında, muhasebe eğitim alan öğrencilerin almayanlara göre muhasebe mesleğiyle ilgili daha pozitif düşünceye sahip olduklarını ve öğrencilerin muhasebe mesleğinin diğer mesleklere göre daha az prestijli olduğunu düşündükleri sonucuna ulaşmışlardır.

Tan ve Laswad (2006), öğrencilerin muhasebe hakkındaki tutum ve davranışlarını planlı davranış teorisi çerçevesinde ele alan bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Çalışma sonucunda, özellikle ailenin öğrencileri muhasebe hakkındaki tutum ve davranışları üzerinde etkili olduğu vurgulanmıştır.

Özdemir (2010), muhasebe programında eğitim gören öğrencilerin meslek tercihlerinde etkili olan faktörlerin tespiti için bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışma sonucunda, öğrencilerin meslek tercihlerinde etkili olan faktörler prestij, mesleki avantajlar ve mesleki güvence olarak üç grupta toplanmıştır.

Demagalhaes, Wilde ve Fitzgerald (2011), araştırmalarında muhasebe bölümü öğrencilerinin kariyer seçimini etkileyen faktörleri incelemiştir. Çalışma sonucunda, muhasebe öğrencilerinin kariyer seçiminde ücret, tecrübe kazanmak ve esnek çalışma saatleri faktörlerinin etkili olduğu bulgulanmıştır.

Küçük (2011, 2013) ise SMMM olmak isteyen öğrencilerin kariyer tercihlerine etki eden faktörleri incelediği çalışmalarında; öğrencilerin SMMM mesleğini serbest çalışma imkanı sunması, resmi bir unvan sağlaması, ücret ve prestij faktörleri açısından tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Mustapha ve Hassan (2012), son sınıfta eğitim gören muhasebe öğrencilerinin kariyer seçimlerini etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Çalışma sonucunda katılımcıların eğitimlerini tamamladıktan hemen sonra çalışma niyetinde oldukları ve muhasebe alanında ilerleme imkanının bulunması nedeniyle muhasebe alanını tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Byrne, Willis ve Burke (2012), mezun olan öğrencilerin muhasebe alanında kariyer seçimleri üzerine bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Çalışma sonucunda, katılımcıların muhasebe alanında kariyer seçimleri üzerinde arkadaşlar, aile ve akrabaların etkili olduğu, şaşırtıcı bir şekilde kariyer rehberlerinin etkili olmadığı tespit edilmiştir. Benzer bir çalışma Law (2010) tarafından gerçekleştirilmiş ve çalışma sonucunda öğrencilerin kariyer seçimlerinde aile faktörünün etkili olduğu saptanmıştır.

Porter ve Woolley (2014), öğrencilerin muhasebe mesleğini tercih etme nedenlerini PDT modeli çerçevesinde inceledikleri çalışmalarında, muhasebe bölümü öğrencilerinin muhasebe mesleğinde kariyer yapma hedeflerini, diğer bölümlerde öğrenim gören öğrencilere göre daha önemli gördüğü sonucuna ulaşmışlardır.

Bekoe ve diğ. (2018) ise işletme bölümü öğrencilerinin muhasebe mesleğine yönelik tutumlarını incelemişlerdir. Çalışma sonucunda, öğretim elemanlarının ve ailenin öğrencilerin muhasebe alanında kariyer yapma tutumları üzerinde etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

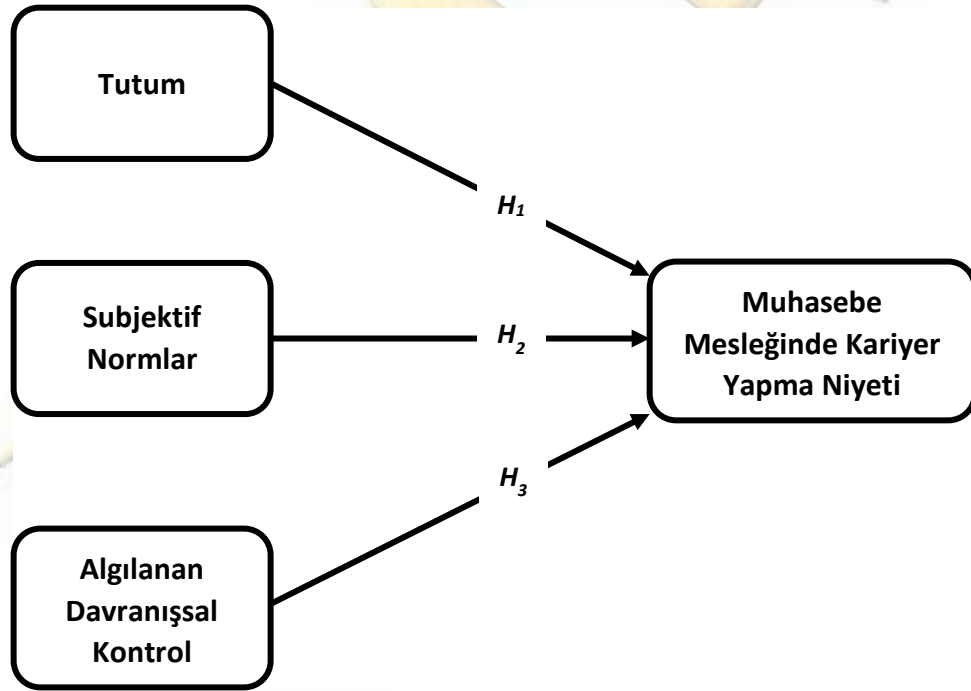
Santos, Moura ve Almeida (2018) ise öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetlerini PDT modeli çerçevesinde inceledikleri çalışmalarında; tutum, subjektif normlar ve algılanan davranışsal kontrolün muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyeti üzerinde olumlu ve pozitif etkisi olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

3. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

3.1. Araştırmanın Amacı, Modeli ve Hipotezi

Ajzen (1991) tarafından geliştirilen PBT modeli temel alınarak öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetleri incelemeye yönelik olarak gerçekleştirilen bu çalışma, bir devlet üniversitesinin meslek yüksekokulunda Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı, İşletme Programı, Bankacılık ve Sigortacılık Programı ve Maliye Programı'nda öğrenim gören 1. ve 2. sınıf öğrencilerini kapsamaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı; PDT modeli çerçevesinde tutum, subjektif normlar ve algılanan davranışsal kontrolün öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetleri üzerine etkisinin belirlenmesidir. Bu çerçevede araştırma modeli Şekil 2'de sunulmaktadır.

Şekil 2. Araştırmanın Modeli

Şekil 2'de belirtilen araştırma modeline göre tutum, subjektif normlar ve algılanan davranışsal kontrol, öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetinin belirleyicileri olarak ele alındığından eksojen değişken olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyeti ise endojen değişken olarak belirlenmiştir.

Bir başka ifade ile araştırma modeli öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetlerinin; tutum, subjektif normlar ve algılanan davranışsal kontrolünden etkilendiği varsayımı üzerinde kurulmuştur. Literatür incelendiğinde PDT modeli baz alınarak gerçekleştirilen çalışmalarda, davranışa yönelik niyetin belirleyici olarak tutum, subjektif normlar ve algılanan davranışsal kontrol yer almaktadır (Tan & Laswad, 2006; Santos & Almeida, 2018; Wen, Hao, & Bu, 2015; Porter & Woolley, 2014). Bu bağlamda araştırma modeli çerçevesinde oluşturulan araştırma hipotezleri aşağıda sunulmuştur.

H₁: Öğrencilerin tutumlarının, muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetleri üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisi vardır.

H₂: Öğrencilerin sahip olduğu subjektif normlarının, muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetleri üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisi vardır.

H₃: Öğrencilerin algılanan davranışsal kontrollerinin, muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetleri üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisi vardır.

3.2. Araştırmanın Örneklem Seçimi, Veri Toplama Süreci ve Analiz Yöntemleri

Nicel olarak tasarlanan bu araştırmanın birincil verilerini bir devlet üniversitesinin meslek yüksekokulunda Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı, İşletme Programı, Bankacılık ve Sigortacılık Programı ve Maliye Programı'nda öğrenim gören 1. ve 2. sınıf öğrencilerine uygulanan anketler oluşturmaktadır. Araştırmaya dahil edilen öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerin; SMMM, denetçi (bağımsız denetçi, işletmelerde iç denetçi), muhasebe personeli, öğretmen, akademisyen, vergi müfettişi vb. çok çeşitli meslek dalında ara eleman yetiştirdiği görülmektedir. Bu nedenle araştırmaya söz konusu programlarda öğrenim gören öğrenciler dahil edilmiştir.

Araştırma evreni 2019-2020 akademik yılında bir devlet üniversitesinin meslek yüksekokulunda Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı, İşletme Programı, Bankacılık ve Sigortacılık Programı ve Maliye Programı'nda öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Örneklem ise söz konusu bu evrenden tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi ile 179 öğrenciden anket

teknîği ile sağlanmıştır. Araştırma evreninin sayısı belirli olup ilgili bölümlerde öğrenim gören 301 öğrencinin tamamını kapsamaktadır. Araştırmanın örneklem hacmi, %95 güven aralığında sayısı belirli olan evrende (301 öğrenci) en az 168 öğrenci olarak belirlenmiştir (Saunders, Lewis, & Thornhill, 2007: 212). Araştırmanın kapsamında belirlenen örnek hacminden daha fazla öğrenci ile yüzyüze görüşme metodu kullanılarak anket yapılmıştır. Araştırmada kullanılan anket öğrencilere 21.10.2019- 25.10.2019 tarihleri arasında uygulanmıştır. Bu bağlamda, araştırmanın veri toplama tarihi 01.01.2020 tarihinden önce olduğu için etik kurul izin belgesinin alınması zorunlu değildir.

Araştırma için hazırlanan anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Anket formunun birinci kısmı katılımcılara ilişkin demografik bilgiler; ikinci bölümü ise tutum, subjektif normlar, davranışsal kontrol ve muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyeti kapsamındaki ifadelerden oluşmaktadır. Araştırma için hazırlanan anket için yararlanılan kaynaklar Tablo 1’de sunulmaktadır. Ankette yer alan bütün değişkenler için 5’li Likert tipi ölçek kullanılmıştır.

Tablo 1. Oluşturulan Ankette Kullanılan Kaynaklar

Boyutlar	Sorular	Yararlanılan Kaynaklar
Tutum	1,3,5,6,12,14,16,19	Bundy ve Norris (1992), Felton, Dimnik ve Northey (1995), Gul ve diğ. (1989), (Ahmed, Alam ve Alam (1997), Cohen ve Hanno (1993), Mustapha ve Hassan (2012), Özdemir (2010), Byrne ve Willis (2005)
Subjektif Normlar	4,8,11,17,18,22,24	Paolillo ve Estes (1982), Auyeung ve Sands (1997), Tan ve Laswad (2006), Byrne, Willis ve Burke (2012), Bekoe ve diğ. (2018)
Algılanan Davranışsal Kontrol	2,7,9,10,13,20	Auyeung ve Sands (1997), Law (2010), Lowe ve Simons (1997), Allen (2004)
Muhasebe Mesleğinde Kariyer Yapma Niyeti	15,21,23,25	Ajzen (1991), Ajzen ve Fishbein (2000), Ajzen (2002), Mbawuni ve Nimako (2015)

Araştırma modelinde yer alan hipotezler yapısal eşitlik modellemesi kapsamında oluşturulan yol analizi ile test edilmiştir. Hipotezlerin test edilmesinden önce var olan ölçeklerin kavramları ölçme durumunu test etmek için tutum, subjektif normlar, algılanan davranışsal kontrol ve muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyeti

değişkenlerine yönelik doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın veri analizinde SPSS ve AMOS paket programları kullanılmıştır.

4. BULGU VE ANALİZLER

4.1. Araştırma Örneklemine İlişkin Bulgu ve Değerlendirmeler

Araştırma kapsamında katılımcılar ile ilgili sosyo-demografik özellikler Tablo 2'deki gibidir.

Tablo 2. Katılımcılar ile İlgili Sosyo-Demografik Özellikler

Cinsiyet	n	%	Yaş	n	%
Erkek	57	31,8	20'den küçük	59	31,8
Kadın	122	68,2	21-25	122	68,2
Toplam	179	100	Toplam	179	100
Ailenizde muhasebe alanında çalışan kimse var mı?	n	%	Ailenizin aylık geliri ortalama ne kadardır?	n	%
Evet	47	26,3	0 - 2.000 TL	60	33,5
Hayır	132	73,7	2.001 - 5.000 TL	97	54,2
Toplam	179	100	5.001 - 10.000 TL	22	12,3
			Toplam	179	100
Ailenizin ikamet ettiği bölge neresidir?	n	%			
İç Anadolu Bölgesi	96	53,6			
Akdeniz Bölgesi	58	32,4			
Ege Bölgesi	5	2,8			
Karadeniz Bölgesi	5	2,8			
Doğu Anadolu Bölgesi	3	1,7			
Marmara Bölgesi	8	4,5			
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	4	2,2			
Toplam	179	100			

Tablo 2 incelendiğinde araştırma kapsamında yer alan katılımcıların %68,2'sinin erkek ve %31,8'inin kadın olduğu tespit edilmiştir. Aynı zamanda katılımcıların %68,2'sinin 21-25 yaş aralığında olduğu ve %54,2'sinin ailesinin ise aylık ortalama gelirinin 2.001 - 5.000 TL arası olduğu belirlenmiştir. Bunun yanı sıra, katılımcıların %73,7'sinin ailesinde muhasebe alanında çalışan birey olmadığı görülmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%53,6) İç Anadolu Bölgesi'nde ikamet ettiği görülmektedir.

4.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi

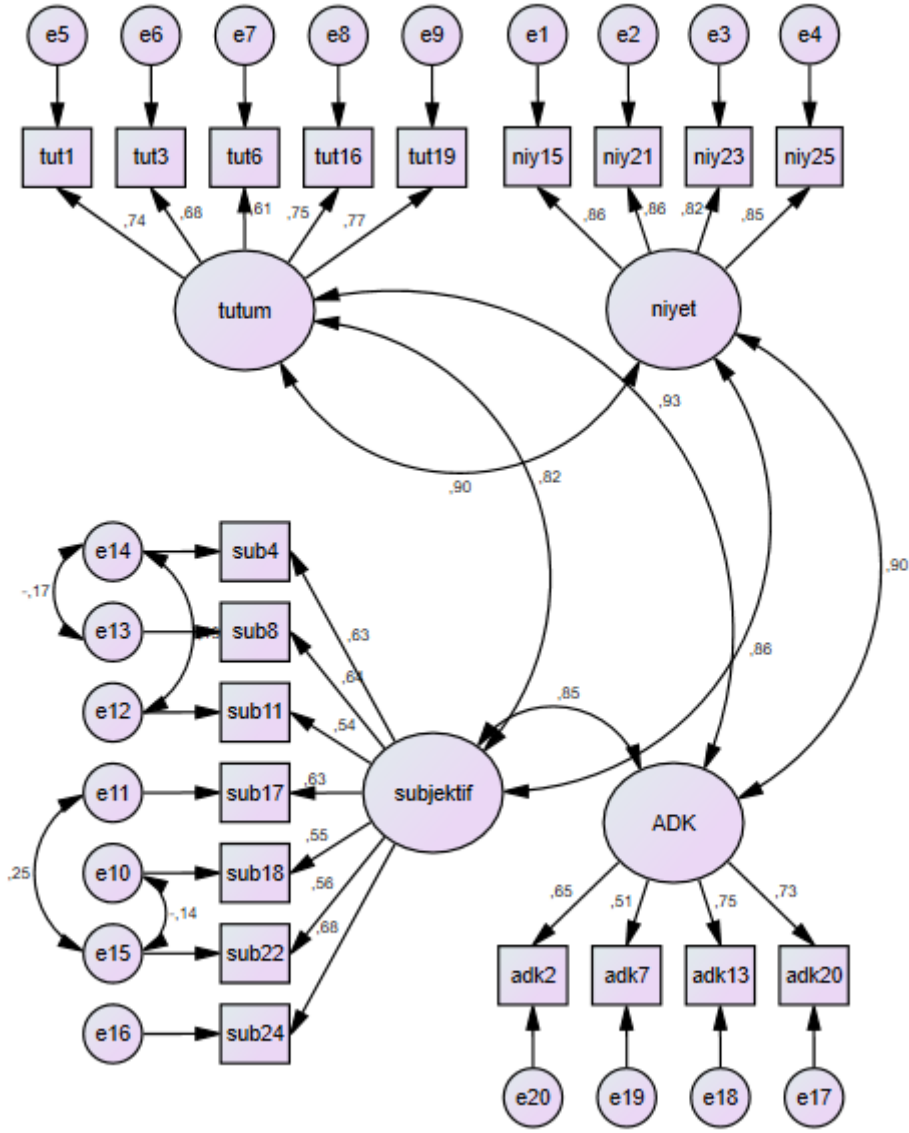
Araştırmada geliştirilen H₁, H₂ ve H₃ hipotezlerinin test edilebilmesi için öncelikle her ifadenin ilgili gizli yapıyla olan ilişkisini anlamaya yönelik olarak

doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Ölçülmek istenen faktör ile ölçekte yer alan ifadelerin anlamlı düzeyde ilişkili olması (uyum geçerliliği), ifadelerin ait oldukları faktöre yüklenme seviyesinin 0,50'den fazla olması ile sağlanabilir. Gerçekleştirilen ilk doğrulayıcı faktör analizi sonucunda "tutum" boyutunda yer alan 3 ifadenin ve "algılanan davranışsal kontrol" boyutunda yer alan 2 ifadenin faktör yük değerlerinin 0,50'nin altında olduğu görülmüş ve ilgili ifadeler analizden çıkarılmıştır. Tekrar edilen doğrulayıcı faktör analizi sonuçları Tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo 3. Araştırma Modeline İlişkin Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) Sonuçları

İfade/Boyut	Tutum	Subjektif Normlar	Algılanan Davranışsal Kontrol	Muhasebe Mesleğinde Kariyer Yapma Niyeti	Cronbach's Alpha
tut1	0,740				0,839
tut3	0,679				
tut6	0,610				
tut16	0,755				
tut19	0,773				
sub4		0,633			0,807
sub8		0,635			
sub11		0,541			
sub17		0,627			
sub18		0,552			
sub22		0,561			
sub24		0,677			
adk2			0,653		0,765
adk7			0,507		
adk13			0,748		
adk20			0,730		
niy15				0,859	0,909
niy21				0,862	
niy23				0,815	
niy25				0,846	

Tablo 3 incelendiğinde ifadelerin ilgili yapı ile ilişkilerini gösteren faktör yük değerlerinin tamamı 0,50'nin üzerindedir. Araştırma modelindeki yapılara ilişkin Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayıları da ilgili modelin güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, araştırma modelinde yer alan yapıların genel itibari ile geçerli ve güvenilir olduğu görülmektedir. Doğrulayıcı faktör analizine ilişkin şekil aşağıda sunulmaktadır.

Şekil 3. Araştırma Modeline İlişkin Modifikasyonlu Doğrulamalı Faktör Analizi

Araştırmadaki ölçklere ilişkin doğrulamalı faktör analizinde modele ilişkin bazı uyum indekslerinin gerekli ölçütleri sağlayamadığı tespit edilmiş ve iyileştirme yapmak amacıyla sub4 - sub8, sub4 - sub11, sub17 - sub22 ve sub18 - sub22 ifadeleri arasında modifikasyon yapılmıştır. Model uyumuna ilişkin CMIN/DF, RMR, CFI, IFI, TLI, RMSEA değerleri referans alınmıştır (Kerse, Babadağ, & Kerse, 2017). Araştırma modeline ilişkin referans değerleri ve uyum indeksi sonuçları Tablo 4’te verilmektedir.

Tablo 4. Araştırma Modeline İlişkin Uyum İndeksi Sonuçları

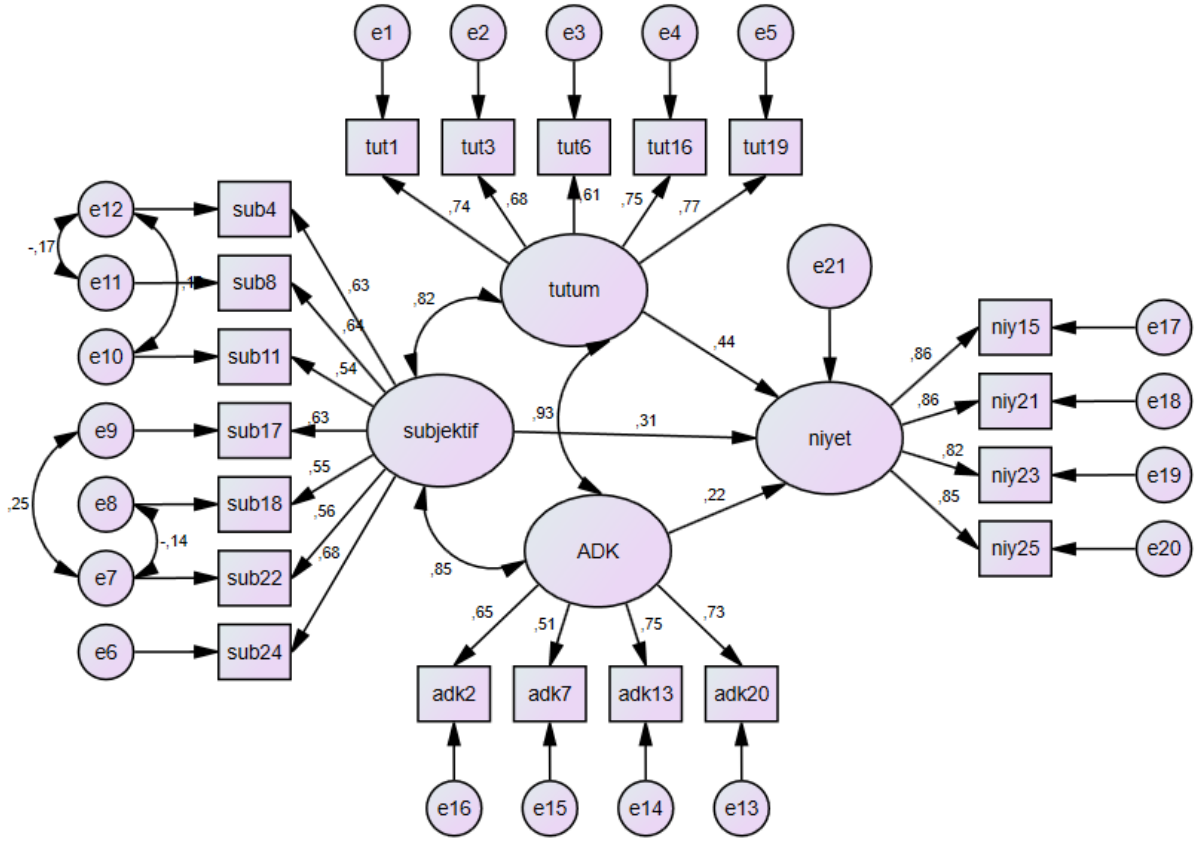
İndeksler	Referans Değeri	Modifikasyon Öncesi Değerler	Modifikasyon Sonrası Değerler
CMIN/DF	$0 < x^2/sd \leq 5$	2,274	2,189
RMR	$< ,10$	0,068	0,062
CFI	$\geq ,90$	0,892	0,901
IFI	$\geq ,90$	0,893	0,903
TLI	$\geq ,90$	0,875	0,901
RMSEA	$< ,05-\leq ,08$	0,085	0,080

Tablo 4 incelendiğinde araştırma modeline ilişkin uyum indeksi sonuçlarının gerekli ölçütleri sağladığı belirlenmiştir.

4.3. Yol (Path) Analizi

Doğrulayıcı faktör analizinden sonra hipotezlerin test edilebilmesi için AMOS paket programı ile yol (path) analizi gerçekleştirilmiştir. Eksojen değişkenlerin endojen değişken üzerinde etkisini belirlemeye yönelik olarak yapılan analiz, yol analizi olarak tanımlanmaktadır. Eksojen değişkenlerin endojen değişken üzerinde etkilerinin yol şemasında gösterilip, kompleks etki sistemlerinin sunumunun kolaylaşmasına imkân sağlaması açısından (Oktay, Akıncı, & Karaaslan, 2012) bu çalışmada yol analizi tercih edilmiştir.

Standardize edilmiş kestirim sonuçlarının model üzerinde gösterilmesi Şekil 4'te sunulmaktadır.

Şekil 4. Standardize Edilmiş Kestirim Sonuçların Model Üzerinde Gösterilmesi

Yol analizi sonuçlarına göre model kabul edilebilir bir uyum sergilemektedir. Söz konusu indeks değerleri Tablo 5’te sunulmaktadır.

Tablo 5. Araştırma Modeline İlişkin Uyum İndeksi Sonuçları (Yol Analizi)

İndeksler	Referans Değeri	Araştırma Modeli
CMIN/DF	$0 < \chi^2 / su \leq 5$	2,189
RMR	$< ,10$	0,062
CFI	$\geq ,90$	0,901
IFI	$\geq ,90$	0,903
TLI	$\geq ,90$	0,901
RMSEA	$< ,05 - \leq ,08$	0,080

Hipotezlerin testi için gerçekleştirilen yol analizinde modelin kestirim değerleri Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Araştırma Modeline İlişkin Kestirim Sonuçları

Hipotez	Endojen Değişken	Eksojen Değişken	Standardize R.Y.	S.H.	T Terimi (CR Terimi)	p
H ₁	Niyet ←	Tutum	0,443	0,302	2,000	0,045
H ₂	Niyet ←	Subjektif Normlar	0,313	0,152	2,484	0,013
H ₃	Niyet ←	ADK	0,220	0,307	0,869	0,385

Araştırmanın birinci hipotezi (H₁) olan “Öğrencilerin tutumlarının, muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetleri üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisi vardır.” hipotezinin test edilmesi sonucunda öğrencilerin tutumlarının muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetlerini pozitif yönde (0,443) ve anlamlı şekilde etkilediği (0,045) görülmektedir. Elde edilen bu sonuçlara göre H₁ hipotezi desteklenmektedir. Başka bir ifade ile ücret, kariyer fırsatları vb. içsel faktörler öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetlerini önemli ölçüde etkilemektedir.

Araştırmanın ikinci hipotezi (H₂) olan “Öğrencilerin sahip olduğu subjektif normlarının, muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetleri üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisi vardır.” hipotezinin test edilmesi sonucunda öğrencilerin subjektif normlarının muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetlerini pozitif yönde (0,313) ve anlamlı şekilde (0,013) etkilediği görülmektedir. Elde edilen bu sonuçlara göre H₂ hipotezi desteklenmektedir. Başka bir ifade ile öğrencinin; aile, akrabalar, arkadaşları ve öğretim elemanlarının muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyeti üzerinde etkisi bulunduğu söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü hipotezi (H₃) olan “Öğrencilerin algılanan davranışsal kontrollerinin, muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetleri üzerinde anlamlı ve pozitif bir etkisi vardır.” hipotezi (0,385) desteklenmemektedir.

Yol analizi sonuçlarına göre tutumun (H₁) ve subjektif normların (H₂) muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetine yönelik önerilen hipotezler desteklenmektedir. Diğer taraftan, algılanan davranışsal kontrolün (H₃) muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetine yönelik oluşturulan hipotez desteklenmemiştir.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Son yıllarda yükseköğretim kurumlarının muhasebe eğitimi veren bölümlerine olan talep artışı, öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetlerinin incelendiği bu çalışmanın gerekçelerinden biridir. Muhasebe mesleği, mezunlar açısından daima iş bulabilecekleri bir meslek olmasına karşın, bütün mezunların muhasebe mesleğinde kariyer yapmak istediklerini düşünmek yanıltıcıdır.

Bu çalışmada, PDT çerçevesinde öğrencilerin tutum, subjektif norm ve algılanan davranışsal kontrollerinin muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetleri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Yapılan araştırmada, bir devlet üniversitesinin meslek yüksekokulunda Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı, İşletme Programı, Bankacılık ve Sigortacılık Programı ve Maliye Programı'nda öğrenim gören 1. ve 2. sınıf öğrencilerine 179 adet anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, öğrencilerin tutum (H₁) ve (H₂) subjektif normlarının muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetlerini pozitif ve anlamlı şekilde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, literatür incelemesi sonucu daha önce gerçekleştirilen çalışmalar ile benzerlik göstermektedir. Araştırma sonucunda, tutum boyutu muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetiyle olan ilişkisi daha önce gerçekleştirilmiş çalışmalar ile desteklenmiştir (Tan & Laswad, 2006; Byrne, Willis, & Burke, 2012; Felton, Dimnik, & Northey, 1995). Bu bağlamda, öğrencilerin muhasebe mesleğinde iyi bir ücret ve kariyer fırsatları sağlanmadan tutumlarının değişmeyeceği ve muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetlerinin oluşmayacağı söylenebilir. Ayrıca Demagalhaes ve diğ. (2011) ve Byrne ve Willis (2005) tarafından gerçekleştirilen çalışmalar, muhasebe mesleğinin doğası gereği dinamik ve rekabetçi bir ortama sahip olmasının öğrencilerin muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetine ilişkin tutumları üzerinde büyük etkisi olduğunu göstermektedir.

Benzer bir şekilde subjektif normlar ile muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetiyle olan ilişkisi daha önce gerçekleştirilmiş çalışmalar ile desteklenmiştir (Cohen & Hanno, 1993; Mbawuni & Nimako, 2015; Samsuri, Arifin, & Hussin, 2016; Durer, Çalışkan, Akbaş, & Gündoğdu, 2009; Lowe & Simons, 1997; Law, 2010). Bu bağlamda,

öğrencilerin aile bireyleri, akrabaları, arkadaşları ve öğretim elemanlarının muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetleri üzerinde etkisi olduğu söylenebilir.

Diğer yandan, algılanan davranışsal kontrol boyutunun muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetiyle olan ilişkisine ilişkin hipotezinin (H₃) desteklenmemesi ile bu araştırma benzer çalışmalardan farklılaşmaktadır. Algılanan davranışsal kontrol; öğrencilerin yeteneklerine dolayısıyla muhasebe mesleğinde kariyer yapma yapamayacaklarına dair inançlarını kapsamaktadır. Santos, Moura ve Almeida (2018) ve Ahmed, Alam ve Alam (1997) tarafından gerçekleştirilen çalışmalar incelendiğinde, çalışmalar algılanan davranışsal kontrolün muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyeti üzerinde pozitif ve anlamlı bir şekilde etkisi olduğu görülmektedir. Muhasebe derslerinin öğrenciler tarafından “geçilmesi zor ve yetenek isteyen” olarak görülmesi, aynı zamanda araştırmaya katılan öğrencilerin Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı’ndan görece düşük bir puan ile öğrenim gördükleri programa yerleşmelerinin öğrencilerin yeteneklerine olan inancını başka bir ifade ile algılanan davranış kontrolünü olumsuz etkilemiş olabileceği düşünülmektedir.

Bu çalışmada, PDT çerçevesinde tutum, subjektif normlar ve algılanan davranışsal kontrolün muhasebe mesleğinde kariyer yapma niyetine ilişkin etkisi gösterilmeye çalışılmış olup, bu bağlamda literatüre katkıda bulunulmaya çalışılmıştır.

Araştırmada, sadece bir devlet üniversitesinin meslek yüksekokulunda Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Programı, İşletme Programı, Bankacılık ve Sigortacılık Programı ve Maliye Programı’nda 1. ve 2. sınıf öğrencilerine yönelik bulgular elde edildiğinden, gelecekte yapılacak çalışmalara diğer yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören ve muhasebe dersi alan öğrenciler ile muhasebe meslek mensuplarının araştırmaya dahil edilmesi ve mezun/çalışan karşılaştırmasının yapılması tavsiye edilmektedir.

6. ARAŞTIRMANIN SINIRLARI VE KISITLARI

Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında devlet ve vakıf olarak toplam 207 üniversite bulunduğundan (istatistik.yok.gov.tr), araştırmanın örnekleminin sadece bir devlet üniversitesinin meslek yüksekokulunda Muhasebe ve Vergi Uygulamaları

Programı, İşletme Programı, Bankacılık ve Sigortacılık Programı ve Maliye Programı'nda öğrenim gören 1. ve 2. sınıf öğrencilerinden oluşması, araştırmanın genellenebilirliği açısından en önemli kısıttır.

KAYNAKÇA

- Ahmed, K., Alam, K. F., & Alam, M. (1997). An Empirical Study of Factors Affecting Accounting Students' Career Choice in New Zealand. *Accounting Education*, 6(4), 325-335.
- Ajzen, I. (1991). The Theory of Planned Behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*(50), 179-211.
- Ajzen, I. (2002). Residual Effects of Past on Later Behavior: Habituation and Reasoned Action Perspectives. *Personality and Social Psychology Review*, 6(2), 107-122.
- Ajzen, I., & Albarracin, D. (2007). Predicting and Changing Behavior: A Reasoned Action Approach. I. Ajzen, D. Albarracin, & R. Hornik içinde, *Prediction and Change of Health Behavior* (s. 1-22). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Ajzen, I., & Fishbein, M. (2000). Attitudes and the Attitude-Behavior Relation: Reasoned and Automatic Processes. *European Review of Social Psychology*, 11, 1-33.
- Allen, C. L. (2004). Business Students' Perception of the Image of Accounting. *Managerial Auditing Journal*, 19(2), 235-258.
- Armitage, C. J., & Conner, M. (1999). The Theory of Planned Behaviour: Assessment of Predictive Validity and 'Perceived Control'. *British Journal of Social Psychology*(38), 35-54.
- Auyeung, P., & Sands, J. (1997). Factors Influencing Accounting Students' Career Choice: A Cross-Cultural Validation Study. *Accounting Education*, 6(1), 13-23.
- Bekoe, R. A., Owusu, G. M., Ofori, C. G., Essel-Anderson, A., & Welbeck, E. E. (2018). Attitudes Towards Accounting and Intention to Major in Accounting: A Logistic Regression Analysis. *Journal of Accounting in Emerging Economies*, 8(4), 459-475.
- Bundy, P., & Norris, D. (1992). What Accounting Students Consider Important in the Job Selection Process. *Journal of Applied Business Research*, 8(2), 1-6.
- Byrne, M., & Willis, P. (2005). Irish Secondary Students' Perceptions of the Work of an Accountant and the Accounting Profession. *Accounting Education: An International Journal*, 14(4), 367-381.
- Byrne, M., Willis, P., & Burke, J. (2012). Influences on School Leavers' Career Decisions - Implications for the Accounting Profession. *The International Journal of Management Education*(10), 101-111.
- Cohen, J., & Hanno, D. M. (1993). An Analysis of Underlying Constructs Affecting the Choice of Accounting as a Major. *Issues in Accounting Education*, 8(2), 219-238.
- Demagalhaes, R., Wilde, H., & Fitzgerald, L. R. (2011). Factors Affecting Accounting Students' Employment Choices: A Comparison of Students' and Practitioners' Views. *Journal of Higher Education Theory and Practice*, 11(2), 32-40.

- Durer, S., Çalışkan, A. Ö., Akbaş, H. E., & Gündoğdu, C. E. (2009). İşletme Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Alanında Kariyer Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*(43), 65-79.
- Felton, S., Dimnik, T., & Northey, M. (1995). A Theory of Reasones Action Model of the Chartered Accountant Career Choice. *Journal of Accounting Education*, 13(1), 1-19.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (2010). *Predicting and Changing Behavior : The Reasoned Action Approach*. New York: Psychology Press Taylor & Francis Group.
- Gul, F., Andrew, B., Leong, S., & Ismail, Z. (1989). Factors Influencing Choice of Discipline of Study - Accountancy, Engineering, Law and Medicine. *Accounting and Finance*, 29(2), 93-101.
- Harren, V. A. (1979). A Model of Career Decision Making of College Students. *Journal of Vocational Behavior*(14), 119-133.
- Kerse, G., Babadağ, M., & Kerse, Y. (2017). Girişimcilik Eğitiminin Girişimcilik Niyetine Etkisi: Girişimsel Öz-Yeterliliğin Aracı Rolü. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(29), 633-656.
- Küçük, E. (2011). Planlanmış Davranış Teorisi Çerçevesinde Mali Müşavir (SMMM) Olma Niyetinin Altında Yatan Faktörlerin Analizi. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 145-162.
- Küçük, E. (2013). İİBF Kapsamındaki Mesleklere Yönelik Eğilimlerin (SMMM) Olma Niyeti Üzerindeki Etkisine Yönelik Bir Araştırma. *Muhasebe ve Denetime Bakış*(40), 43-62.
- Law, P. K. (2010). A Theory of Reasoned Action Model of Accounting Students' Career Choice in Public Accounting Practices in the Post-Enron. *Journal of Applied Accounting Research*, 11(1), 58-73.
- Lowe, D. R., & Simons, K. (1997). Factors Influencing Choice of Business Majors Some Additional Evidence: A Research Note. *Accounting Education*, 6(1), 39-45.
- Mbawuni, J., & Nimako, S. G. (2015). Modelling Job-related and Personality Predictors of Intention to Pursue Accounting Careers among Undergraduate Students in Ghana. *World Journal of Education*, 5(1), 65-81.
- Mustapha, M., & Hassan, M. H. (2012). Accounting Students' Perception on Pursuing Professional Examination. *International Journal of Education*, 4(4), 1-15.
- Oktay, E., Akıncı, M. M., & Karaaslan, A. (2012). Yol Analizi Yardımıyla Dersler Arasındaki Etkileşimin Araştırılması: Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümünde Okutulan Dersler Üzerine Bir Uygulama. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26(3-4), 67-83.
- Özdemir, S. (2010). Ön Lisans Muhasebe Öğrencilerinin Kariyer Planlamasını Etkileyen Unsurlar: Ege Bölgesinde Bir Araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 12(2), 103-121.
- Öztürk, A., & Temizkan, V. (2018). Tüketicilerin Anneler Gününde Hediye Satın Alma Davranışlarının Sebep Davranış Teorisi Bağlamında İncelenmesi. *EKEV Akademi Dergisi*(76), 37-56.

- Paolillo, J. G., & Estes, R. W. (1982). An Empirical Analysis of Career Choice Factors Among Accountants, Attorneys, Engineers and Physicians. *The Accounting Review*, 57(4), 785-793.
- Perone, L., & Vickers, M. H. (2003). Life After Graduation as a "Very Uncomfortable World" : An Australian Case Study. *Education - Training*, 45(2), 69-78.
- Porter, J., & Woolley, D. (2014). An Examination of the Factors Affecting Students' Decision to Major in Accounting. *International Journal of Accounting and Taxation*, 2(4), 1-22.
- Samsuri, A. S., Arifin, T. R., & Hussin, S. B. (2016). Perception of Undergraduate Accounting Students towards Professional Accounting Career. *International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences*, 6(3), 78-88.
- Santos, E. A., & Almeida, L. B. (2018). To Pursue A Career in Accounting or Not: A Study Based on the Theory of Planned Behavior. *Revista Contabilidade & Finanças*, 29(76), 114-128.
- Santos, E. A., Moura, I. V., & Almeida, L. B. (2018). Students' Intention to Pursue A Career in Accounting from the Perspective of the Theory of Planned Behavior. *Revista de Educação e Pesquisa em Contabilidade*, 12(1), 63-78.
- Saunders, M., Lewis, P., & Thornhill, A. (2007). *Research Methods for Business Students*. Essex: Pearson Education.
- Tan, L. M., & Laswad, F. (2006). Students' Beliefs, Attitudes and Intentions to Major in Accounting. *Accounting Education: An International Journal*, 15(2), 167-187.
- Taylor, K. M., & Betz, N. E. (1983). Applications of Self - Efficacy Theory to The Understanding and Treatment of Career Indecision. *Journal of Vocational Behavior*, 22(1), 63-81.
- Wen, L., Hao, Q., & Bu, D. (2015). Understanding the Intentions of Accounting Students in China to Pursue Certified Public Accountant Designation. *Accounting Education*, 24(4), 341-359.
- Yılmaz, V., & Doğan, M. (2016). Planlanmış Davranış Teorisi Kullanılarak Önerilen Bir Yapısal Eşitlik Modeli ile Geri Dönüşüm Davranışlarının Araştırılması. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(Kasım Özel Sayısı), 191-205.